

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 159/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Páričkova 15, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavel Jurek, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 až 5 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 18 Cb 239/2007 z 28. mája 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Cob 17/2016 z 12. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie čl. 1 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1

až 5 ústavy, podľa čl. 46 ústavy a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 18 Cb 239/2007 z 28. mája 2015 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 17/2016 z 12. septembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu pôvodne domáhala zaplatenie sumy 6 036 199,15 Sk s príslušenstvom. O časti návrhu bolo v napadnutom konaní (sp. zn. 18 Cb 239/2007, pozn.) už právoplatne rozhodnuté. Predmetom napadnutého konania pred okresným súdom bolo už len rozhodovanie o návrhu na zaplatenie sumy 137 114,50 € s príslušenstvom. Okresný súd v označenom konaní o tejto časti návrhu sťažovateľky rozhodol rozsudkom súdu prvej inštancie tak, že prvým výrokom jej priznal príslušenstvo z tam uvedených súm a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil, ďalším výrokom nepripustil zmenu žaloby a posledným výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

3. Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že okresný súd, ako aj krajský súd vec nesprávne právne posúdili, keď ignorovali podľa jej názoru rozhodujúce právne skutočnosti pre posúdenie jej návrhu. Spochybňuje závery súdov oboch stupňov, ktoré sú podľa jej názoru v rozpore v vykonanom dokazovaní, ktoré, navyše, považuje aj za nedostatočné. Odôvodnenie rozsudku prvej inštancie, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu považuje sťažovateľka za arbitrárne nedostačujúce, pretože jej neposkytlo odpovede na jej zásadné argumenty, čím v konečnom dôsledku malo dôjsť k porušeniu jej označených práv.

4. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 20, ods. 1,2,3,4,5 a podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a právo na účinné prostriedky nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

- Rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn.: 18Cb/239/2007 zo dňa 28.05.2015

- Rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn.: 3Cob/17/2016 zo dňa 12.09.2017, bolo porušené.

2. Ústavný súd SR nasledovné rozhodnutia:

- Rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn.: 18Cb/239/2007 zo dňa 28.05.2015

- Rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn.: 3Cob/17/2016 zo dňa 12.09.2017, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR vyjadruje svoj právny názor o tom, že nárok na zaplatenie uplatnený sťažovateľom v konaní pod. sp. zn.: 18Cb/239/2007, vedenom na Okresného súdu Prešov je dôvodný.

4. Ústavný súd SR sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania - právneho zastúpenia v(výške vyčíslenej v prílohe, ktoré sú Okresný súd Prešov a Krajský súd Prešov povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne k rukám právneho zástupcu sťažovateľa v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

8. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

9. Pokiaľ ide o rozsudok súdu prvej inštancie, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať označený rozsudok súdu prvej inštancie, keďže ho už meritórne preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

10. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti rozsudku súdu prvej inštancie odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

11. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd poukazuje na § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

12. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

13. Ústavný súd vychádzajúc z citovaného návrhu sťažovateľky (bod 4 tohto rozhodnutia) na rozhodnutie o jej sťažnosti konštatuje, že petit sťažnosti trpí viacerými nedostatkami, ktoré spôsobujú jeho neurčitosť, ako aj z časti jeho nevykonateľnosť. Sťažovateľka v petite predovšetkým neoznačila porušenie svojich práv ich slovným pomenovaním, len označila príslušné články ústavy a v prípade čl. 46 ústavy nedostatočne, pretože neoznačila ani jeden zo štyroch do úvahy prichádzajúcich odsekov. Namietala okrem iného aj porušenie jej hmotných práv podľa čl. 20 ods. 1 až 5 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu. Vychádzajúc z obsahu namietaných odsekov článku 20 ústavy, je potrebné konštatovať, že predmetný článok ústavy obsahuje viacero základných práv a nie je zrejmé, ktoré práva mali byť porušené v jej prípade. V nadväznosti na uvedené ústavný súd ďalej poukazuje aj na to, že sťažovateľka vo vzťahu k týmto označeným právam hmotnej povahy neuviedla v odôvodnení svojej sťažnosti žiadnu argumentáciu. V tejto súvislosti už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľka musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Keďže sťažnosť v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Pokiaľ ide o tretí bod petitu sťažnosti, ktorým sa sťažovateľka domáha toho, aby ústavný súd vyjadril „svoj právny

názor o tom, že nárok na zaplatenie uplatnený sťažovateľom v konaní pod. sp. zn.: 18Cb/239/2007, vedenom na Okresného súdu Prešov je dôvodný“, ústavný súd konštatuje, že nie je v právomoci ústavného súdu rozhodnúť o takomto návrhu sťažovateľky.

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

15. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

16. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

17. Pretože predmetná sťažnosť v predloženej podobe v tejto časti neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce určitý a vykonateľný petit a v časti namietaného porušenia základných práv hmotnej povahy ako aj čl. 13 dohovoru kvalifikované odôvodnenie ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky jej sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

18. Nad rámec dôvodov odmietnutia sťažnosti v záujme poskytovania materiálnej ochrany základných práv a slobôd ústavný súd konštatuje, že aj v prípade určitého a vykonateľného petitu tu existoval dôvod na odmietnutie sťažnosti, a to pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Ústavný súd ďalej konštatuje, že dôvody a výhrady sťažovateľky, ktorými argumentovala v prospech porušenia jej označených práv, sú koncipované skutkovo, akoby išlo o ďalšie odvolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že nie je skutkovým súdom, ale nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti a v princípe, až na niektoré výnimky, dokazovanie nevykonáva. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že okresný súd, resp. krajský súd nevykonával dokazovanie v súvislosti s jej tvrdeniami a návrhmi, ústavný súd pripomína, že podľa § 185 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Ústavný súd len dodáva, že samotné nevykonanie navrhovaného dokazovania v rozsahu požadovanom sťažovateľkou bez ďalšieho nespôsobuje porušenie základného práva na súdnu ochranu.

19. Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľka má na celú vec odlišný názor a s napadnutým rozsudkom krajského súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľky. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dal odpovede na všetky relevantné námietky sťažovateľky v rozsahu, ktorý postačuje pre záver, že krajský súd sa v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými rozhodnými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie vo veci a tie aj náležite odôvodnil. Nesúhlas sťažovateľky s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

20. Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), ústavný

súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľky neexistuje relevantná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, preto dospel k záveru, že sťažnosť mohla byť v tejto časti odmietnutá aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľkou v petite sťažnosti (zrušenie označených rozhodnutí všeobecných súdov a návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2018